

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стефан Кирилов Алтъков

на дисертационен труд на Александър Любомиров Петков
докторант към Катедра „Живопис” на Факултет за изящни изкуства в
Националната художествена академия

Тема: **ЯВЛЕНИЕТО „ПЛОВДИВСКА ГРУПА” ОТ 60-ТЕ НА ХХ В.
/ГЕОРГИ БОЖИЛОВ – СЛОНА, ДИМИТЪР КИРОВ, ЙОАН ЛЕВИЕВ,
ЕНЧО ПИРОНКОВ, ХРИСТО СТЕФАНОВ/
АНАЛИЗ НА СОЦИЛНО-ПОЛИТИЧЕСКИЯ И КУЛТУРЕН
ГЕНЕЗИС, РОЛЯ И ВЛИЯНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНАТА ГРУПА**

Научен ръководител: проф. Андрей Даниел

Предложената ми за становище дисертация на Александър Петков разглежда творчеството на петимата споменати и вече станали емблематични пловдивски художници, обединени в тъй наречената „Пловдивска група” от 60-те години на миналия век.

На фона на това явление, дисертантът си поставя още по-амбициозната цел да изследва възникването, ролята и влиянието на една неформална група в художествения живот по времето на социалистическия реализъм у нас.

Дисертацията се състои от 350 страници и е структурирана в две части: теоретична – увод, три глави и заключение и емпирична, съдържаща 8 приложения и 269 илюстрации. Библиографията включва 191 заглавия, от които 147 на български, 1 на руски, 1 на английски и 42 на немски езици. Присъства и необходимата справка за научни публикации по темата. Авторефератът отразява вярно съдържанието на дисертацията.

Без да е първото по рода си това изследване на творчеството на петимата пловдивски художници дисертантът поставя, още в увода, множество основни въпроси, които разширяват изследователското поле, от една страна, а от друга очертават параметрите на изследване.

А тези основни въпроси са: Обединението на тези петима автори следствие ли е на обща художествена позиция или програма? Има ли външни фактори предизвикали това сдружение? Автономни ли са творците и до каква степен такава независимост е обусловена от общество, история, култура и политика? Притежават ли социална функция произведенията на изкуството? Съществува ли въобще свобода в изкуството?

За да отговори на тези въпроси дисертантът е събрал, систематизирал и анализирал огромен теоретичен материал, който е подкрепан с богат илюстративен. Познавайки се на автори като Хегел, Хайдегер, Тен, Вьолфлин, Велш, Земел и др. той разглежда поставените въпроси от изкуствоведска, културологична и социално-политическа страна.

Особен интерес представлява анализът на феномена художествена група в контекста на условията в които се осъществява художествения живот у нас след Втората световна война. Предложена е хипотезата, „че българското общество и култура, част от които е и Пловдивската група, са резултат на транскултурни влияния и процеси още от Българското възрождение... В този ред на мисли Пловдивската петорка представлява едно логично продължение на този еволюционен процес в условията на един силово наложен херметизиращ и хомогенизиращ политически културен модел.”

Като цяло настоящата дисертация е едно сериозно научно изследване в което неговия автор демонстрира:

- сполучлив избор на тема, която е дисертабилна;
- широка информираност;
- възможности за анализ и научно изследване;
- богатата езикова култура;
- цялостен поглед върху разглеждания проблем.

Разбира се, като всеки един човешки труд и настоящия има своите несъвършенства. Твърде голямата по обем втора глава, която разглежда понятието култура и неговата взаимовръзка с изкуството доминира в изследването и сякаш създава известна диспропорция, но от друга страна в нея докторантът демонстрира способностите си за културологичен научен анализ. Така един недостатък може да се превърне в качество.

Бих искал да задам и следния въпрос на докторанта:

1. Познава ли и други творчески обединения или неформални групи, възникнали в периода преди и след демократичните промени и каква е тяхната роля в съвременното българско изкуство?

На основание на всичко казано по-горе предлагам на Александър Любомиров Петков да бъде присъдена ОНС „Доктор”.

06.03.2015г.

София

проф. д-р Стефан Алтъков